

Kommunrevisionen informerar

Granskning av grund- och gymnasieskolornas arbete för att motverka kränkande behandling

Granskningens inriktning

Huvudmannen har enligt skollagen och diskrimineringslagen ett långtgående ansvar i alla led när det gäller att motverka kränkande behandling. I skollagen anges att huvudmannen alltid ska informeras när rektor får kännedom om att en elev känner sig utsatt för kränkande behandling. För att huvudmannen ska vara informerad och kunna följa och bedöma utvecklingen i varje enskilt fall är det viktigt att det finns fungerande system för rapportering och kommunikation mellan enheten och huvudmannen.

Under 2011 genomfördes en granskning av arbetet mot kränkande behandling. Flera utvecklingsområden identifierades. Sedan dess har lagstiftningen förändrats och noterade riskområden avser bl.a. hur nämnderna arbetar för att motverka kränkande behandling, men också håller sig underrättade och vidtar ändamålsenliga åtgärder.

Resultat

Granskningen visar att för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till viss del bedriver ett ändamålsenligt arbete.

Det finns ett tydliga mallar och stödmaterial på området. I enlighet med respektive årshjul mottar nämnderna löpande uppföljningar på området. Samtliga intervjuade uppger att möjligheter till erfarenhetsutbyten är goda. Det upptäckande arbetet kopplat till nätkränkningar kan dock utvecklas. Vid faktakontrollen framkommer att förslag på utbildningar finns i det nya utbildningsmaterial som sammanställts för grundskolan, vilket är positivt. Vidare noteras variationer i hur ärenden anmäls och i vilken mån datumangivelse anges, vilket försvårar uppföljningen av exempelvis utredningstid.

Lokala planer mot kränkande behandling följs upp årligen för såväl grundskolan som gymnasieskolan, vilket är positivt. EY:s stickprovskontroll visar att planerna till viss del följer aktuella föreskrifter. Exempelvis framgår rutin för kränkningarsincident mellan elever i tre av fem planer. Motsvarande rutin för ärenden då personal kränker elev framgår av två planer. I en plan anges ansvarig för genomförande av åtgärd. Genomgående kan det tydliggöras hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I hälften

av planerna tydliggörs det inte vilka riktlinjer och rutiner som är tillämpliga i verksamhetens arbete i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Istället omfattas de av övergripande målsättningar/formuleringar för arbetet.

Genomförda utbildningssatsningar i syfte att öka personalens kunskap gällande kränkande behandling bedöms i högre grad ske för för- och grundskolenämnden än för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Detta då det i högre grad finns en systematik i erbjuden utbildning och tillhandahållande av utbildningsmaterial. För såväl grundskolan som gymnasieskolan uppges det dock finns centralt stöd vid utbildningsbehov, vilket är positivt.

Vi bedömer slutligen att nämnderna kan skärpa sin internkontroll i uppföljningsarbetet. Det är här positivt att nuvarande system för hantering av anmälningar av samtliga uppges vara både praktiskt och möjliggör för en uppföljning avseende utredningstid och dokumentationsunderlag. Detta menar vi i förlängningen möjliggör för nämnderna att skärpa sin interna kontroll.

Rekommendationer

Utför från granskningsresultatet rekommenderar vi för- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att:

- säkerställa att skolorna arbetar målinriktat och att det finns rutiner vad gäller det upptäckande och förebyggande arbetet, inklusive nätkränkningar.
- säkerställa att skolornas rutiner täcker samtliga sju diskrimineringsgrunder och sexuella trakasserier
- säkerställa att skolornas planer mot kränkande behandling uppfyller aktuella föreskrifters krav.
- skärpa sin interna kontroll så att anmälningar, utredningar och åtgärder följs upp i enlighet med gällande regelverk för samtliga fall där en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

EY:s rapport "Granskning av grund- och gymnasieskolornas arbete för att motverka kränkande behandling, 2021-06-17".

För ytterligare information, kontakta:
Revisionens ordförande Ewa Miller,
ewa.miller@umea.se